

Griekenland en bezuinigingen

De Europese Unie vreest het bankroet van Griekenland. Beleggers zouden afgeschrikt kunnen worden waarmee de koers van de euro onder druk komt te staan.

Immers als beleggers van buiten de EU hier niet meer willen beleggen zullen zijn minder euro's vragen en daalt dus de koers. Als beleggers binnen de EU hier niet meer willen beleggen zullen zij dat buiten de EU gaan doen. Zij zullen dan dus hun euro's aanbieden waardoor de koers ook daalt.

Dit is de reden waarom de andere landen van de EU bereid zijn geweest in samenwerking met het IMF een noodfonds op te richten waaruit leningen verstrekt kunnen worden aan Griekenland. Hierdoor heeft Griekenland de mogelijkheid geld te lenen voor het tekort dat zij heeft op de begroting. Op de kapitaalmarkt kan Griekenland namelijk niet meer terecht of ze moet bereid zijn 25% rente te betalen.

De leningen die Griekenland kan krijgen uit het opgerichte noodfonds zijn leningen onder voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat Griekenland privatiseert. Een andere voorwaarde is dat Griekenland snijdt in haar uitgaven en de belastingen verhoogt. Dit om het begrotingstekort van 9% terug te brengen op termijn tot zo'n 3% van het BBP.

De bezuinigingen die Griekenland moet doorvoeren leiden tot veel onrust onder de bevolking. Veel burgers vinden dat de bezuinigingen veel te ver gaan en zij stemmen daarom niet in met de maatregelen van de overheid.

Ook economen plaatsen vraagtekens bij de bezuinigingsdrift van de overheid. Zij wijzen op het feit dat het land in een recessie verkeert en dat bezuinigingen tijdens een laagconjunctuur de situatie alleen maar verergeren.

Een verlaging van de overheidsuitgaven zal via een nog sterkere (multiplier effect) daling van de effectieve vraag leiden tot een daling van het BBP en dus van het nationaal inkomen. Dit betekent dat de onderbesteding nog groter zal worden met een grotere werkloosheid als gevolg.

Wellicht is het daarom beter als Griekenland meer gaat uitgeven. Want hoewel het begrotingstekort van de overheid hierdoor zal toenemen wordt een deel van de extra uitgaven van de overheid terugverdiend door de hogere belastinginkomsten die hiervan het gevolg zullen zijn (het zogenaamde inverdieneffect van een overheidsuitgave).

Het inverdieneffect werkt als volgt:

Stel de overheid vergroot haar uitgaven met 20 mld euro. Stel dat de multiplier van de overheidsbestedingen 1,25 bedraagt en dat de marginale belastingquote 0,2 is.

$$\Delta O = 20$$

$$\Delta Y = 1,25 \Delta O = 1,25 \times 20 = 25$$

$$\Delta B = 0,2 \Delta Y = 0,2 \times 25 = 5$$

Dit betekent dat er een inverdieneffect is van 5 mld euro.

Een vergroting van de overheidsuitgaven met 20 mld vergroot in dit geval het begrotingstekort met 15 mld.

Daar komt nog bij dat het inkomen wellicht nog sterker zal stijgen. Het kan zijn dat het producentenvertrouwen toeneemt. Omdat producenten meer vertrouwen hebben in de toekomst zullen ze wellicht besluiten meer te gaan investeren. Dit zal leiden tot een grotere stijging van het nationaal inkomen (multiplier effect).

Door dit alles zou ook het consumentenvertrouwen kunnen toenemen. De consument heeft meer vertrouwen in de toekomst en gaat daarom weer over tot het doen van grote aankopen. Hierdoor zal het nationaal inkomen weer een grotere (multiplier) stijging krijgen.